

ŞAHDƏNİZ 2 LAHIYƏSİ

"Bu gün 17.12.2013 müasir Azərbaycanın tarixində tarixi gündür". Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çərşənbə axşamı Bakıda "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsinin ikinci mərhələsi üzrə yekun investisiya qərarının imzalanması mərasimində deyib. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz 2" enerji layihəsi üzrə yekun investisiya qərarının qəbul edilməsi Azərbaycanın uzunmüddətli uğurlu iqtisadi inkişafını təmin edəcək. Azərbaycan Prezidenti bildirib: "Şahdəniz 2" layihəsi dünyada ən iri enerji layihəsidir.

Bu, enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi, bu tarixi layihəyə cəlb olunmuş ölkələr və şirkətlər arasında geniş beynəlxalq əməkdaşlıq layihəsidir". Dövlət başçısı 19 il əvvəl - Azərbaycanın enerji strategiyasının həyata keçirilməyə başladığı 1994-cü ildə baş verən hadisələri xatırlayıb. Azərbaycan Prezidentinin sözlərinə görə, ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrikliyi, uzaqgörənliyi sayəsində müstəqilliyin əldə edilməsindən cəmi üç il, Azərbaycanda vətəndaş müharibəsinin başa çatmasından bir il və Ermənistanla atəşkəs rejimi haqqında razılığın əldə olunmasından dörd ay sonra Azərbaycan əcnəbi tərəfdaşlarla birgə "Əsrin müqaviləsi"ni imzaladı. Bu müqavilə ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu xarici investisiyalar üçün açdı və Azərbaycanın uğurlu iqtisadi inkişafını təmin etdi. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu, 20-ci əsrin müqaviləsi idi. Dövlət başçısının sözlərinə görə, "Şahdəniz" layihəsi,

çox güman ki, 21-ci əsrin layihəsi adlandırılacaq: "Lakin bugünkü mərasimə qədər müstəqil Azərbaycanın inkişafı tarixində bir neçə vacib mərhələ olub. 1996-cı ildə "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsi layihəsi üzrə müqavilə imzalandı. Daha sonra, 1999-cu ildə Qara dənizlə Xəzər dənizini birləşdirən və Bakıdan Gürcüstanın Qara dəniz sahillərindəkə uzanan ilk boru kəməri inşa edildi". Dövlət başçısı qeyd edib ki, daha sonra - 2006-cı ilin mayında Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri istismara verildi: "Bu kəmərlər ilk dəfə olaraq Xəzər regionunu beynəlxalq bazarlarla, o cümlədən Aralıq dənizi bazarları ilə birləşdirdi. 2007-ci ildə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyəni birləşdirən və "Şahdəniz 2" layihəsinin bir hissəsi olan Cənubi Qafqaz qaz kəməri tikildi". Prezident İlham Əliyevin sözlərinə görə, 2011-ci ildə Azərbaycan və Avropa İttifaqı strateji enerji əməkdaşlığına dair memorandum imzaladı ki, bu sənəd Azərbaycanın enerji strategiyasının inkişafına kömək etdi, enerjinin şaxələndirilməsini və Avropaya qaz ixracını təmin etdi: "2012-ci ildə biz Türkiyə ilə Trans Anadolu qaz kəməri - TANAP üzrə tarixi saziş imzaladıq. Bu il, 2013-cü ildə Trans Adriatik boru kəməri (TAR) əsas ixrac marşrutu kimi seçildi və indi biz "Şahdəniz 2" üzrə yekun investisiya qərarını imzalayırıq". Bunuda qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva mərasimdə iştirak etmişlər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT RƏMZLƏRİ

DÖVLƏT BAYRAĞI

Azərbaycanda üçrəngli dövlət bayrağı ilk dəfə 1918-ci il noyabr ayının 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin qərarı ilə qəbul edilmişdir. 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyəti süqut etdikdən və Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Azərbaycanda bu bayraq qadağan edilmiş və sovet bayrağı ilə əvəz olunmuşdur.

Sonralar Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında üçrəngli bayrağın Azərbaycanın rəsmi dövlət rəmzi kimi tanınması haqqında vəsətət qaldırılmışdır. 1991-ci il fevral ayının 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Azərbaycan Respublikasının dövlət suverenliyinin rəmzlərindən biri olan üçrəngli bayrağın Azərbaycanın dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi haqqında qərar vermişdir. Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı bərabər enli üç üfqi zolaqdan ibarətdir. Yuxarı zolaq mavi, orta zolaq qırmızı, aşağı zolaq yaşıl rəngdədir. Mavi rəng - Azərbaycan xalqının türk mənşəli olmasını, qırmızı rəng - müasir cəmiyyət qurmaq, demokratiyanı inkişaf etdirmək istəyini, yaşıl rəng - islam sivilizasiyasına mənsubluğunu ifadə edir. Qırmızı zolağın ortasında bayrağın hər iki üzündə ağ rəngli aypara ilə səkkizguşəli ulduz təsvir edilmişdir. Bayrağın eninin uzunluğuna nisbəti 1:2-dir.

DÖVLƏT GERBİ

Azərbaycanın dövlət gerbi haqqında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti 1920-ci il yanvarın 30-da müsabiqə elan etmiş və müsabiqədən keçəcək gerb nümunəsinin həmin ilin mayın 28-də qəbul ediləcəyi haqqında qərar çıxarmışdır. Lakin 1920-ci il aprel ayının 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqut etməsi nəticəsində həmin gerb qəbul edilməmişdir. Sonralar - 1990-cı ildə Azərbaycan SSR Ali Soveti qarşısında Azərbaycanın Dövlət gerbinin hazırlanması üçün yeni müsabiqənin elan olunması haqqında vəsətət qaldırılmışdır. Müsabiqə 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin qərarı ilə elan olunmuşdur. 1991-1992-ci illərdə müsabiqəyə Dövlət gerbinin onlarla layihəsi təqdim olunmuşdur. Müzakirələr zamanı 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış layihələrdən birinin qəbul edilməsi ilə bağlı təkliflər də səslənmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti 1993-cü il yanvarın 19-da qəbul etdiyi Konstitusiyaya Qanunu ilə 1919-1920-ci illərdə hazırlanmış Dövlət gerbi layihələrindən birini müəyyən dəyişikliklərlə Azərbaycan Respublikasının Dövlət gerbi kimi təsdiq etmişdir. Dövlət gerbi haqqında Əsasnamə və ona əlavə edilmiş təsvir 1993-cü il aprelin 5-də təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gerbi Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin rəmzidir. Dövlət gerbi palıd budaqlarından və sünbüllərdən ibarət qövsün üzərində yerləşən Şərq qalxanının təsvirindən ibarətdir. Qalxanın üstündə Azərbaycan Respublikasının Dövlət bayrağının rəngləri fonunda səkkizguşəli ulduz, ulduzun mərkəzində isə alov təsviri vardır.

Gerbin rəngli təsvirindən ulduz ağ, alov qırmızı, palıd budaqları yaşıl, sünbüllər sarı, qalxanın və ulduzun sağaqları habelə qalxanın düymələri və palıd qozaları qızılı rəngdədir.

DÖVLƏT HİMNİ

1920-ci il yanvarın 30-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Nazirlər Şurası Cümhuriyyətin Milli Himninin hazırlanması haqqında qərar qəbul etdi və bu məqsədlə Xalq Maarif Nazirliyi tərəfindən müsabiqə elan edildi. Lakin 1920-ci il aprelin 28-də Xalq Cümhuriyyətinin süqutu Azərbaycanın Milli Himnini qəbul etməyə imkan vermədi. Azərbaycan Respublikasının ilk Dövlət Himni 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Sovet İttifaqının tərkibində olarkən qəbul edilmişdir (sözləri S.Vurğun və S.Rüstəmin, musiqisi Ü.Hacıbəyovun) 1992-ci il mayın 27-də parlament "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni haqqında" Qanun qəbul etdi. Qanuna əsasən, 1919-cu ildə böyük bəstəkar Üzeyir Hacıbəyov və şair Əhməd Cavad tərəfindən tərtib edilmiş təntənəli "Azərbaycan marşı" Azərbaycanın Dövlət Himni kimi təsdiq edildi.

Musiqisi: **Üzeyir Hacıbəyovun,**
Sözləri: **Əhməd Cavadındır.**

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadırız!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu,
Sinəm hər bəbə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər!
Hər bir qəhrəman oldu!
Sən olasan güllüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!
Namusunu hifz etməyə,
Bayrağını yüksəltməyə,
Cümlə - gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

Ziyalılıq kütləvi ola bilməz. Alim, şair, bəstəkar, rəssam, yazıçı artıq bunlar fikri istedadla malik olan nadir adamlardır

Heydər Əlirza oğlu Əliyev

Zərifə Əziz qızı Əliyeva
Azərbaycan SSR-nin əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki

Heydər Əlirza oğlu Əliyev
Azərbaycanın görkəmli siyasi və dövlət xadimi, Azərbaycan Respublikasının üçüncü Prezidenti "Ulu öndər" və "Azərbaycan xalqının ümummilli lideri" titullarının rəsmi daşıyıcısı.

Dövlət başçısı Bakı Dövlət Universitetinin 90 illik yubileyi ilə bağlı keçirilən təntənəli mərasimdəki çıxışında bununla bağlı demişdir: "Azərbaycan iqtisadi cəhətdən artıq oturmuş dövlət kimi tanınır. Mən hesab edirəm ki, biz artıq iqtisadi sahədə keçid dövrünü başa vurmuşuq. Nəzərə alsaq ki, dünyanın aparıcı maliyyə qurumları Azərbaycanda aparılan islahatları çox yüksək qiymətləndirir. Müxtəlif hesablamalara görə, Azərbaycan postsovet məkanında iqtisadi islahatlar və iqtisadi inkişaf baxımından birinci yerdədir. Mən hesab edirəm ki, artıq bu sahədə keçid dövrü başa çatıbdir.

Dünya İqtisadi Forumu - dünyanın ən mötəbər qurumlarından biri olan bu təşkilat rəqabət qabiliyyətliliyinə görə Azərbaycanı dünya miqyasında 51-ci yerdə görür və bütün MDB məkanında biz bu sahədə birinci yerdəyik. Dünya Bankının hesablamalarına görə, Azərbaycanı bir nömrəli islahatçı ölkə kimi tanıdı. Bu, bir daha onu göstərir ki, bizim uğurlarımızın əsas səbəbi ölkədə aparılan siyasi və iqtisadi islahatlardır".

Şübhəsiz, dövlət başçısının iqtisadi sahədə keçid dövrünün yekunlaşması ilə bağlı bəyanatı ölkənin son 15 ildə keçdiyi sürətli inkişafın və davamlı islahatların məntiqi yekunu sayıla bilər. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin son 15 ildə uğurla davam etdirdiyi sosial-iqtisadi islahatların praktik nəticələri Azərbaycan üçün hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlindən başlanmış müəkkəb ictimai-iqtisadi formasiya dəyişikliyi mərhələsinin artıq geridə qaldığını deməyə ciddi əsaslar verir. Söhbət iqtisadi sahədə keçid dövrü üçün zəruri qanunverici, institusional, maddi-texniki bazanın formalaşdırılması prosesinin yekunlaşmasından gedir. Son 20 ildə iqtisadiyyatın inkişafı üçün yeni qanunlar qəbul olunmuş, özəlləşdirilmə prosesi, vergi, torpaq, gömrük islahatı əsasən başa çatmış, infrastrukturun yeniləşdirilməsi keyfiyyətə yeni mərhələyə adlanmış, güclü yanacaq-energetika və neft sənayesi formalaşmış, sahibkarlığın milli inkişafda rolu artmış, sosial problemlərin böyük qismi həllini tapmış, respublikamızın dünya iqtisadi-təsərrüfat sistemində inteqrasiyası təmin olunmuş, Azərbaycan özü və bölgə dövlətləri üçün etibarlı enerji təhlükəsizliyi sistemi yaratmışdır.

Azərbaycan inkişaf etmiş dövlətlər sırasında

Sovet dövründən qalmış idarəetmə sistemi tamamilə yenilənmiş, müasir dövrün tələbi ilə səsleşən yeni dövlət qurumları yaradılmış, bir sözlə, struktur islahatları uğurla yekunlaşmışdır. Bu gün milli iqtisadi inkişaf modeli ilə tanınan Azərbaycan sovet dövründən qalmış köhnə infrastrukturdan tamamilə azad olaraq iqtisadi-mədəni səviyyədə modernləşir, ölkənin hər bir guşəsində müasir tələblərə cavab verən abadlıq-quruculuq işləri aparılır. Bütün bunlar isə məhz iqtisadi sahədə keçid dövrünün geridə qaldığını əminliklə söyləməyə ciddi əsaslar yaradır.

Dövlət büdcəsi isə Azərbaycanın keyfiyyətə yeni mərhələdə davamlı inkişafı üçün yaxşı imkanlar açır. Büdcə layihəsi hazırlanarkən dövlətin inkişafı üçün elmi əsaslar üzərində müəyyən edilmiş strateji xəttə uyğun olaraq dövlət büdcəsinin sosial və investisiyayönümlü yünün təmin edilməsinə, əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial təminatının gücləndirilməsinə, ölkənin müdafiə potensialının, iqtisadi, enerji, ərzaq təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsinə, sahibkarlığın

inkişafına dəstək verilməsinə, qəbul olunmuş məqsədlə dövlət proqramlarının maliyyələşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Ötən dövrünün yekunları deməyə əsas verir ki, hökumət ötən illərdən başlanmış davamlı iqtisadi yüksəliş və tərəqqi kursuna əsaslanaraq makroiqtisadi sabitliyini qoruyub saxlamış, son dərəcə çətin bir şəraitdə nəzərəcarpacaq irəliləyişlərə nail olmuşdur. Ən əsası, ictimai-iqtisadi formasiya dəyişikliyi fonunda hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlindən planlı iqtisadiyyatdan liberal bazar münasibətlərinə keçid yönündə həyata keçirilən kompleks tədbirlər sistemi uğurla yekunlaşmışdır. Başqa sözlə, respublikamız bazar iqtisadiyyatı üçün xarakterik olan bütün islahatları uğurla yekunlaşdıraraq keyfiyyətə yeni mərhələyə - modernləşmə fazasına qədəm qoyur. Bu mərhələnin əsas vəzifəsi isə iqtisadiyyatın ənənəvi sahələrinin yeni dövrün tələblərinə uyğun, ən müasir texnologiyalar hesabına yüksəlişini təmin etmək, Azərbaycanı inkişaf etmiş dövlətlər sırasına çıxarmaqdır.

Mənalı ömür yaşamaq hər insanın taleyinə yazılmışdır. Elə insanlar var ki, onların ömür yolu gələcək nəsillərin həyatına işıq saçır, xalqa tükənməz bir xəzinə bəxş edir.

Bu dünyaya insanlara nur paylamaq, xeyirxahlıq etmək üçün gəlmiş Zərifə xanım Əliyeva da belə seçilmiş insanlardan olmuşdur. O, günəş qədər parlaq ürək sahibi, yüksək mənəviyyət, daxili zənginlik simvolu idi. Qəlbinə şam kimi əridib ondan xeyirxahlıq, işıq umanların yoluna nur çiləmək üçün yaradılmışdı Zərifə xanım Əliyeva.

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Elm Xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 1923-cü il aprelin 28-də Şərur rayonunun Şahtaxtı kəndində anadan olmuşdur.

Zərifə xanım Əliyevanın fəxri adları, elmi titulları, mükafatları olduqca çoxdur. Bu adların hər biri qürur, iftixar mənbəyidir. Lakin bu adlar sırasında ən şərəfliyi Ana adıdır. Qeyri-adi bir ana olan Zərifə xanımın övladlarına münasibəti də xüsusi idi. O, nə edirdisə böyük sevgi ilə edirdi. Onun sevgisinin gücü öz ailəsinin hüduclarında daha çox duyulurdu.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cənazəsi 1994-cü ildə Moskvanın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri xiyabanda - atasının məzarə yanında dəfn olunmuşdur. Bütün ömrünü insanlara xidmət işinə sərf etmiş bir insanın bu gün aramızda olmamasına inanmaq çox çətinindir. Fəqət, görkəmli alimin, xeyirxah insanın, qayğıkeş ananın adının qədirlən xalqımızın yaddaşında əbədi həkk olunması bu gün hər bir azərbaycanlı üçün təsəlliverici məqamdır.

Azərbaycan xalqının şanlı oğlu, qüdrətli dövlət xadimi, dahi siyasətçi Heydər Əliyevin 2016-cı il mayın 10-da anadan olmasının 94-cü ildönümü tamam olur.

Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və Şəx-sən Baş katib Mixail Qorbaçovun yeritdiyi siyasi xəttə etiraz əlaməti olaraq, tutduğu vəzifələrdən istefa vermişdir.

1990-cı ilin iyulunda Azərbaycana qayıdan Heydər Əliyev ilk əvvəl Bakıda, sonra isə Naxçıvanda yaşamış, həmin ildə də Azərbaycan Ali Sovetinə deputat seçilmişdir. O, 1991 - 1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri, Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur. Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında partiyanın sədri seçilmişdir. 1993-cü ilin may-iyununda ölkədə siyasi böhranın son dərəcə kəskinləşməsi ilə əlaqədar o zamanlı rəhbərlik Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etmişdir. Heydər Əliyev 1993-cü il 15 iyunda Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilmiş, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini icra etməyə başlamışdır.

Heydər Əliyev bütün həyatını xalqa sədaqətə xidmətə həsr etmiş, öz fəaliyyətində həmişə xalqa arxalanmış, ən çətin anlarda ona müraciət etmişdir. Azərbaycan xalqı heç vaxt ondan dəstəyini əsirgəməmişdir. Azərbaycan xalqının ümum-milliləri, müdrik rəhbər və dahi şəxsiyyət Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsi Azərbaycan xalqının qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Azərbaycanda həyatın bütün sahələri üzrə inkişaf hiss olunur

1993-cü ilin iyununda ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbləri ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu ilə paralel olaraq müstəqil iqtisadi sistemin yaradılması və daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində düşünülmüş və uzaq hədəflərə istiqamət götürmüş geniş islahatlar kursu həyata keçirilməyə başlandı.

Aparılan uğurlu iqtisadi islahatlar sayəsində iqtisadiyyatın müasir dövrün tələblərinə uyğun, bazar münasibətləri əsasında yenidən qurulması, sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, yeni infrastrukturların, maliyyə və vergi sisteminin formalaşdırılması, tarixdə ən mürəkkəb proses kimi xarakterizə olunan torpaq və aqrar islahatların aparılması, regionların ahəngdar inkişafı, yoxsulluğun aradan qaldırılması, insanlara öz potensialından sərbəst istifadə etmək və sahibkarlığa dəstək verməklə iqtisadiyyatın liberallaşmasının bərqərar olması üçün münbit zəmin hazırlanmış, müstəqil dövlətimizin təhlükəsizliyinin, eləcə də onun ən vacib elementlərindən olan iqtisadi təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynamışdır.

Azərbaycanın sürətli sosial-iqtisadi inkişafı və regionda real güc mərkəzinə çevrilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş iqtisadi islahatlar və bu gün də həmin siyasi və iqtisadi islahatlar kursunun Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi sayəsində mümkün olmuşdur. Ümummilli liderin, "İqtisadiyyatı qüdrətli olan dövlət hər şeyə qadirdir" fikri bir daha təsdiq edir ki, Heydər Əliyev milli iqtisadiyyatımızın inkişafına dövlət quruculuğunun çox mühüm tərkib hissəsi kimi hər zaman böyük önəm vermişdir.

Zərgər dəqiqliyi ilə ölçülüb-biçilmiş iqtisadi strategiyanın bu gün ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın daha yüksək zirvələrə doğru inamla irəliləməsi üçün zəmin yaratmışdır. İqtisadi potensialın ildən-ildə güclənməsi, əhalinin maddi-rifah halının yaxşılaşdırılması, müxtəlif istiqamətlərdə genişmiqyaslı islahatların aparılması Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə hesablanmış məqsədyönlü dövlət proqramlarının ana xəttini təşkil edir. 2003-cü ildən ötən dövr ərzində həyata keçirilmiş iqtisadi layihələr qarşısı qoyulmuş ali məqsədə real xidmətin bariz göstəricisidir.

Ötən dövr ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı yüksək sürətlə inkişafını davam etdirmişdir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının uğurla davam etdirilməsi nəticəsində ölkəmiz son illərdə iqtisadi artım üzrə dünyada lider dövlətə çevrilmişdir. İqtisadiyyatın bütün sahələrində irimiqyaslı islahatların sistemli və düşünülmüş şəkildə davam etdirilməsi Azərbaycanı dünyanın ən islahatçı ölkəsi kimi tanıtmışdır.

Bu gün ölkəmiz regionun və dünyanın böyük iqtisadi layihələrinin təşəbbüskarına və əsas tərəfdaşına çevrilmişdir. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin çox uğurla həyata keçirdiyi uzaqqörən siyasəti, sosial-iqtisadi inkişafın bütün sahələrini əhatə edən dövlət proqramları sayəsində mümkün olmuşdur. Ölkə Prezidentinin şəxsi təşəbbüsü və nəzarəti altında müasir dünya standartlarına cavab verən çoxsaylı sənaye, səhiyyə, təhsil müəssisələrinin, idman komplekslərinin, nəqliyyat, enerji və rabitə infrastrukturalarının, qaçqınlar üçün qəsəbələrin tikintisi, ölkəmizin abadlaşması və inkişafı ilə bağlı mühüm obyektlərin inşası, bu obyektlərin açılış mərasimlərində şəxsən iştirakı, əhalinin həyat səviyyəsi ilə tanış olmaq üçün regionlara çoxsaylı səfərləri Azərbaycanın daha yüksək inkişafı və xalqımızın xoşbəxt gələcəyi naminə gördüyü işlərdəndir.

2008-ci ildə yenidən Prezident seçkilərində xalqımızın yekdilliklə cənab İlham Əliyevi ölkə Prezidenti seçməsi Azərbaycanda həyatın bütün sahələri üzrə inkişafa növbəti təkən vermiş oldu. Prezident İlham Əliyevin çox uğurlu, bənzərsiz fəaliyyəti xalqımızın öz seçimində yeganə, düzgün yol müəyyənləşdirdiyini və seçdiyini bir daha təsdiq etdi.

Prezident İlham Əliyevin çox uğurla davam etdirdiyi və inkişaf etmiş dünya ölkələrinin islahatlar praktikasından bəhrələnməklə həyata keçirdiyi pragmatik fəaliyyəti sayəsində son illər Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətli inkişaf etməkdədir. Statistik məlumatların təhlili onu göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində əməli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qeyri-neft sektorunun, o cümlədən aqrar bölmənin inkişafında regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair birinci dövlət proqramının misilsiz rolu olmuşdur. Bu proqram ölkəmizin iqtisadi inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu və regionların inkişafı dövlətin iqtisadi siyasətinin əsas istiqamətləri səviyyəsinə qaldırıldı.

Zərifə Əziz qızı Əliyeva

Azərbaycan Respublikasının əməkdar elm xadimi, tibb elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının akademiki Zərifə Əziz qızı Əliyeva 28 aprel 1923-cü ildə Şərur rayonunun Şaxtaxtı kəndində anadan olmuşdur.

1942-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra o, Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olmuş və 1947-ci ildə həmin institutu bitirmişdir.

Sonra o, Moskva şəhərində Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmologiya üzrə ixtisaslaşdırma kursu keçmişdir.

1950-ci ildə Zərifə xanım Əliyeva aspiranturaya daxil olmuş və 1953-cü ildə buranı bitirmişdir.

1957-ci ilə qədər Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Oftalmologiya İnstitutunda elmi işçi, 1960-cı ildən 1967-ci ilə qədər böyük elmi işçi, 1967-ci ildən isə Ə.Əliyev adına Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda göz xəstəlikləri kafedrasının dosenti, professor, görmə orqanının peşə patologiyası laboratoriyasının müdiri, oftalmologiya kafedrasının müdiri (1982-1985) vəzifələrində çalışmışdır.

İllər boyu apardığı müşahidələrin, klinik tədqiqatların və təcrübələrin nəticələri Zərifə xanımın dünyada ən məşhur oftalmologiya mərkəzlərinin birində H.Helmqolts adına Moskva Göz Xəstəlikləri Elmi Tədqiqat İnstitutunda müdafiə etdiyi "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" adlı doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil etmişdir. 1977-ci ildə Zərifə xanım Əliyevaya tibb elmləri doktoru dərəcəsi verilmişdir.

Zərifə xanım Əliyevanın Azərbaycanda oftalmologiya elminin inkişafında müstəsna xidmətləri var. O, vaxtilə Azərbaycanda geniş yayılmış traxomaların, dünya təcrübəsində birincilər sırasında peşə, xüsusilə kimya və elektron sənayelərində peşə fəaliyyəti ilə bağlı göz xəstəliklərinin öyrənilməsi, profilaktikası və müalicəsinə, habelə oftalmologiyanın müasir problemlərinə dair bir çox sanballı tədqiqatların, o cümlədən "Terapevtik oftalmologiya", "İridodiaqnostikanın əsasları" kimi nadir elmi əsərlərin müəlliflərindən biri, 12 monoqrafiya, dərslik və dərs vəsaitinin, 150-yə yaxın elmi işin, 1 ixtira və 12 sərəmələşdirici təklifin müəllifidir.

Zərifə xanım Əliyeva yüksək ixtisaslı səhiyyə kadrlarının hazırlanmasına böyük əmək sərf etmişdir. O, Ümumittifaq Oftalmoloqlar Cəmiyyəti Rəyasət Heyətinin, Sovet Sülhü Müdafiə Komitəsinin, Azərbaycan Oftalmologiya Cəmiyyəti İdarə Heyətinin, "Vestnik oftalmologiyi" (Moskva) jurnalı redaksiya heyətinin üzvü idi.

1981-cı ildə oftalmologiyanın inkişafına verdiyi böyük töhfəyə - görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı elmi tədqiqatlara görə professor Z.Ə.Əliyeva oftalmologiya aləmində ən yüksək mükafata - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ. Averbax adına mükafatına layiq görülmüşdür. Geyd olunmalıdır ki, professor Z.Ə.Əliyeva həmin mükafata layiq görülən ilk qadın idi.

Elmi tədqiqatların yüksək səviyyəsi, onların sosial əhəmiyyəti, ictimai fəallığı, pedaqoji istedadı, çoxillik elmi-tədqiqat işlərində böyük xidmətlərini qiymətləndirərək, 1983-cü ildə Zərifə xanım Əliyevanı Azərbaycan SSR EA-nın akademiki seçdilər.

Zərifə xanım Əliyeva göstərdiyi xidmətlərinə görə orden və medallarla təltif olunmuşdu. Azərbaycanın əməkdar elm xadimi kimi yüksək ada layiq görülmüşdür.

1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat edən Zərifə xanım Əliyevanın cənazəsi 1994-cü ildə Moskvanın Novo-Deviçye qəbiristanlığından Bakıya gətirilərək, Fəxri Xiyabanda, atasının qəbri yanında dəfn olunmuşdur.

İlham Heydər oğlu Əliyev 1961-ci il dekabrın 24-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur.

1967-1977-ci illərdə Bakı şəhərində orta məktəbdə oxumuşdur.

1977-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutuna (MDBƏİ) daxil olmuşdur.

MDBƏİ-ni bitirdikdən sonra 1982-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuşdur.

1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək, tarix elmləri namizədi dərəcəsi almışdır.

1985-1990-cı illərdə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunda müəllim işləmişdir.

1991-1994-cü illər ərzində özəl biznes sahəsində çalışmışdır və bir sıra istehsal-kommersiya müəssisələrinə rəhbərlik etmişdir.

1994-cü ildən 2003-cü ilin avqust ayınadək Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti olmuşdur. "Heydər Əliyevin neft strategiyası"nın həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir.

Suveren Azərbaycanın neft siyasətinin geosiyasi aspektlərinə dair bir sıra tədqiqat işlərinin müəllifidir. Siyasi elmlər doktorudur.

İki dəfə, 1995-ci və 2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçilmişdir. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Baş naziri vəzifəsinə təyin edilməsi ilə əlaqədar olaraq deputat səlahiyyətlərinə xitam vermişdir.

1997-ci ildən Azərbaycanın Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidentidir. İdmanın və Olimpiya hərəkatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin ali ordeni ilə təltif edilmişdir.

1999-cu ildə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini, 2001-ci ildə sədrin birinci müavini, 2005-ci ildə isə partiyanın sədri seçilmişdir.

2001-2003-cü illərdə Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri olmuşdur.

2003-cü ilin yanvar ayında Avropa Şurası Parlament Assambleyası sədrinin müavini, AŞPA-nın Büro üzvü seçilmişdir.

2003-cü il avqustun 4-də Milli Məclis tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Baş naziri təyin edilmişdir.

2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. Prezident seçkilərində seçicilərin 76%-dən çoxu İlham Əliyevin lehinə səs vermişdir. O, 2003-cü il oktyabrın 31-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

2004-cü ilin aprelində AŞPA-nın fəaliyyətində fəal iştirakına və Avropa ideallarına sədaqətinə görə AŞPA-nın fəxri üzvü diplomu və AŞPA medalı ilə təltif edilmişdir.

2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərdə seçicilərin 88,73 % səsini qazanan İlham Əliyev ikinci dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. O, 2008-ci il oktyabrın 24-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərini mükəmməl bilir.

Evlidir. Üç övladı, üç nəvəsi var.

Prezident Əliyevin təltif olunduğu orden, mükafat və fəxri adlar aşağıdakıları əhatə edir: Heydər Əliyev ordeni (Azərbaycan Respublikası), Beynəlxalq münasibətlər və sülh naminə İhsan Doğramacı mükafatı (Türkiyə), Rumıniya Ulduzu Ordeni (Rumıniya), Kral Əbdüləziz Ordeni (Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı), Şərəf Ordeni (Gürcüstan), "Şərəf Legionunun Böyük Xaçı" Ordeni (Fransa), Şeyxülislam Ordeni (Azərbaycan Respublikası), Rusiya Pravoslav Kilsəsinin

"Prepodobnyy Serqiy Radonejskiy" birinci dərəcəli Ordeni, "Böyük Kordon" Şərəf Ordeni (Beynəlxalq Hərbi-İdman Şurası), MDB ölkələrin İdman Təşkilatlarının Beynəlxalq Konfederasiyasının "Şərəf Ordeni", FİLA-nın Şərəf Zalının ən yüksək "İdman Əfsanəsi" ordeni, Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Xaç ordeni (Polşa), I dərəcəli Knyaz Yaroslav Mudrı ordeni (Ukrayna), "Mübarək əl-Kəbir" ordeni (Küveyt Dövləti), Yunanıstan parlamentinin Qızıl medalı (Yunanıstan), Avropa Ədalətli Oyunlar Hərəkatının "Şərəf" nişanı, "Üç ulduz" ordeninin "Böyük xaç kavaleri" dərəcəsi, "Sadiq Xidmət" milli ordeninin Böyük Xaç rəngi (Rumıniya), "İsmoili Somoni" ordeni (Tacikistan).

Linkoln Universitetinin Fəxri Doktoru (ABŞ), Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər Universitetinin Fəxri Doktoru, L.N.Qumilyov – Avrasiya Milli Universitetin Professoru (Qazaxıstan), Bilkənt Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə), Vergilər üzrə Milli Akademiyasının Fəxri Doktoru (Ukrayna), Ploesti Neft və Qaz Universitetinin Fəxri Doktoru (Rumıniya), Milli və Dünya İqtisadiyyatı Universitetinin Fəxri Professoru (Bolqarıstan), Kyung Hee Universitetinin Fəxri Doktoru (Cənubi Koreya), İordaniya Universitetinin Fəxri Doktoru (İordaniya), Korvinus Universitetinin ictimai elmlər üzrə Fəxri doktoru (Macarıstan), M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Rusiya Federasiyası), Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin Fəxri doktoru (Ukrayna), Məxdumqulu adına Türkmənistan Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Türkmənistan Respublikası), Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri doktoru (Azərbaycan), Belarus Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Belarus Respublikası), Ankara Universitetinin Fəxri dokrotu (Türkiyə), Çukurova Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə).

Yüksək idarəçilik mexanizmi ölkəmizin inkişafında xüsusi rol oynayır

Tarixin gedişinə təsir göstərən böyük siyasi liderlər irəli sürdükləri mütərəqqi ideyalarla xalqı öz ətrafında birləşdirməyə, hər bir addımda ictimai inam qazanmağa çalışmış, məhz bunun da sayəsində böyük uğurlara imza atmışlar. Fəaliyyətində daim ictimai mənafeni əsas götürən, xalqın dəstəyinə arxalanan siyasi lider konkret siyasi mərhələdə xalqın sabit inkişaf yolunu düzgün müəyyənləşdirmək, milli maraqları qorumaq əzmi ilə seçilir. Siyasətdə ictimai inam qazanmaq məramını demokratik dəyərlərin ön plana çıxdığı hazırkı "sürət əsri"ndə də qətiyyətlə aktuallığını itirmir. Hakimiyyəti millətə layiqli xidmət vasitəsi sayan və bunu əməli fəaliyyəti ilə sübuta yetirən liderlər milyonlarla insanın iradəsi əsasında dövlətə rəhbərlik şansını qazanırlar.

Dövrün sərt sınaqlarından üzüağ çıxan Azərbaycan xalqı da taleyini hər zaman qəlbən inandığı, etimad göstərdiyi siyasi liderlə bağlamışdır. Müstəqil Azərbaycan yeni minilliyin başlanğıcında ümummilli lider, dünya şöhrətli ictimai-siyasi xadim Heydər Əliyevin ideyalarının layiqli davamçısı - cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurlu gələcəyə doğru inamla irəliləyir, bu yolda qarşılaşdığı müxtəlif maneələrə, çətinliklərə mətinliklə sinə gərir. Azərbaycanda demokratiyanın təntənəsi kimi tarixləşən 2008-ci ilin 15 oktyabr seçkiləri də mahiyyət etibarilə xalqın cənab İlham Əliyevə dərin inam və etimadının əyani təsdiqinə çevrilmiş, ölkə vətəndaşları respublikada uğurla həyata keçirilən islahatlar kursunun davam etdirilməsi naminə ciddi siyasi iradə və qətiyyət nümayiş etdirmişlər.

Prezident seçkiləri bir qayda olaraq konkret zaman kəsiyində reallaşdırılan siyasətin ictimai rəy tərəfindən adekvat dəyərləndirilməsi prosesi kimi də xarakterizə edilir. Seçkilər ərəfəsində hakimiyyət xalqın və dövlətin mənafeyi naminə həyata keçirdiyi kompleks tədbirlər barədə hesabət verərək seçicilərin səsini qazanmağa çalışır. Bu mənada cənab İlham Əliyevin son seçkilərdəki möhtəşəm zəfəri ilk növbədə son 14 ildə ölkənin keçdiyi inkişaf yoluna verilən obyektiv ictimai qiymətdir. Dövlət başçısı ötən müddətdə konseptual əsasları ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş islahatları uğurla davam etdirmiş və yeni çalarlarla zənginləşdirmişdir. "Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısının ötən 15 ildə qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar onun daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə verdiyi vədlərin sırf əməli fəaliyyətə, pragmatizmə söykəndiyini, gerçəkliyə adekvat olduğunu göstərmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev zaman baxımından o qədər də böyük olmayan bir müddətdə cəmiyyətin bütün gözləntilərini gerçəkləşdirməyə çalışmaq, hər bir vətəndaşın marağına cavab verən, cəmiyyət həyatının müxtəlif sahələrində uğurlu nəticələrə yol açan çevik, qətiyyətli və düzgün qərarlar qəbul etmişdir. Dövlət başçısının idarəçilik keyfiyyətlərindən ən mühümü isə, şübhəsiz, uzun illər boyu zərrə-zərrə

formalaşaraq sabitləşmiş milli dövlətçilik ənənələrinə sadiqlikdir. Cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət nəticəsində son illər əldə etdiyimiz uğurlar məhz bu amilə əsaslanır. Siyasi illüziyalardan, populizmdən uzaq olması, problemlərə rəasional mövqedən və real situasiyadan yanaşması, pragmatizmi və yüksək idarəçilik keyfiyyətləri cənab İlham Əliyevin yetkin və peşəkar siyasətçi portretini formalaşdırır. Bütün bu keyfiyyətləri dövlət başçısının malik olduğu yüksək qətiyyət, intellekt, enerji, potensial, işgüzarlıq, novatorluq və birləşdiricilik məziyyətləri təməmləyir.

Mübaligəsiz demək olar ki, mövcud siyasi kursun ictimaiyyət tərəfindən birmənalı dəstəklənməsini təmin edən ən başlıca amil son beş ildə müstəqil Azərbaycanın əldə etdiyi misilsiz sosial-iqtisadi nailiyyətlərdir. Ötən müddətdə ölkənin davamlı və sabit inkişafı baxımından vacib amil olan ictimai-siyasi sabitlik qorunub saxlanılmış, respublikamız iqtisadi inkişaf sürətinə görə dünyanın lider dövlətləri sırasına yüksəlmiş, sosial problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində ardıcıl addımlar atılmış, Azərbaycan Avropa geosiyasi arealında həyata keçirilən qlobal layihələrin təminatçısına çevrilmişdir. Bu gün ikinci elə bir dövlət tapmaq çətinidir ki, son 15 ildə ümumi daxili məhsulun artım tempinə görə dünyada lider mövqeyini qoruyub saxlasın, qısa müddətdə dövlət büdcəsinin vəsaitlərini 20 dəfədən çox artıra bilsin. Azərbaycan isə bunlarla yanaşı, həm də regionların sosial-iqtisadi inkişafına xidmət edən mühüm dövlət proqramlarını, fərman və sərəncamları uğurla icra etmiş, həyata keçirilən sosial infrastruktur layihələri nəticəsində bölgələrin siması dəyişmiş, sahibkarlığın inkişafı, yeni istehsal müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması, yeni iş yerlərinin açılması naminə sistemli addımlar atılmışdır.

ƏSL SİYASƏT KONKRET, REAL İŞ GÖRMƏKDƏN İBARƏTDİR

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin son 15 illik inamlı fəaliyyəti onun Heydər Əliyev ideyalarının, sadəcə, davamçısı deyil, eyni zamanda, bu ideyaları yeni dövrün nəbzinə, zamanın ruhuna uyğun həyata keçirən, təkmilləşdirən qətiyyətli siyasi lider olduğunu təsdiqləmişdir.

Liderlik xüsusiyyətinin xalqın mütləq əksəriyyəti tərəfindən qəbul edilmək, geniş siyasi spektrin inamını qazanmaq, beynəlxalq səviyyədə cərəyan edən proseslərə nüfuz etmək, cəlbədicə və real ideyalarla, işlək proqramlarla cəmiyyəti ümumi rifah və tərəqqi naminə səfərbərliyə almaq kimi vacib məqamları özündə ehtiva etdiyini nəzərə alsaq, bu termini bütün kateqoriyalar üzrə cənab İlham Əliyevə şamil etmək olar. Siyasətə ideyaların reallaşdırılması vasitəsi kimi yanaşan və "Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir" deyən dövlət başçısı hakimiyyətə xalqa təmənnəsiz xidmət vasitəsi kimi yanaşmış, hər bir fərdin marağı və mənafeyini uca tutmuşdur.

Mütərəqqi idarəçilik prinsipləri ilə cəmiyyətdə böyük nüfuz sahibinə çevrilmiş cənab İlham Əliyev dövlət başçısı kimi məsuliyyətli və şərəfli vəzifədə xalqın ona bəslədiyi ümidləri tam doğrultmuşdur. Yüksək siyasi iradəsi, qətiyyətliliyi, məqsədə doğru inamla irəliləməsi, milli maraqlara sadiqliyi, pragmatizmi, təvazökarlığı və sadəliyi cənab İlham Əliyevi dövlət rəhbəri olaraq xalqa sevdiren, şəxsiyyətinə yüksək rəğbət və etimad formalaşdıran xarakterik cizgilər sırasında xüsusi vurğulanmalıdır.

Ümumiyyətlə, son 15 il ərzində sosial-iqtisadi sahələrdə

müsbət göstəricilərin əldə edilməsinin, ölkənin tərəqqi və dinamik inkişaf yolu keçməsinin ən mühüm səbəbi yuxarıda sadaladığım keyfiyyətlərə malik Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin dəqiq sosial-iqtisadi strategiya əsasında qarşıda duran hədəfləri düzgün müəyyənləşdirməsi ilə bağlıdır. Elə buna görə də möhtərəm dövlət başçımızın həyata keçirdiyi məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın qüdrətli dövlətə çevrilməsi yolunda mühüm amil olan icimai-siyasi sabitlik, vətəndaş sülhü və həmrəyliyi qorunub saxlanılmış, cəmiyyətin ümumi potensialının ümummilli məqsədlər naminə səfərbər olunması inkişaf prosesində yüksək dinamizmi təmin etmişdir. Dəqiq müəyyənləşdirilmiş prioritetlər, elmi əsaslara söykənən fundamental qərarlar, xalqın mənafeyinə uyğun sosial-iqtisadi siyasət, çevik idarəçilik mexanizminin formalaşdırılması, diplomatik münasibətlərdə balanslaşdırma prinsipinin qorunması, vətəndaşlarımızın rifahı naminə mövcud imkanlardan maksimum səmərəli istifadə dövlət başçımızın 15 illik prezidentlik fəaliyyə-

tini səciyyələndirən xarakterik xüsusiyyətlər kimi mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev yüksək siyasi qətiyyət nümayiş etdirərək ötən 14 ildə Azərbaycan üçün bir sıra taleyüklü məsələlərin həllinə nail olmuşdur. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və Bakı-Tbilisi-Qars kimi nəhəng transmilli layihələr ölkəmizin siyasi və iqtisadi mövqelərini yüksək dərəcədə möhkəmləndirmişdir. Xəzərin karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarlarına nəqli məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər respublikamızın, bütövlükdə Avropa məkanının enerji təhlükəsizliyi sisteminin əsas təminatçılarından birinə çevrilməsini təmin etmişdir. 2006-cı ilin noyabrında Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində anlaşma memorandumu imzalamış respublikamız bu gün bütövlükdə MDB və Avropa məkanında Rusiyadan enerji asılılığı olmayan, müstəqil siyasət yeridən dövlətlərdən biridir. Bu fakt özlüyündə Azərbaycanın dünya birliyi üçün önəmini xeyli artırmış, respublikamızın Avrasiya strukturuna inteqrasiya prosesini sürətləndirmişdir.

Hüseynova Leyla

"Daş-qaş əvəzinə özünə bilik yığsan daha çox tanınarsan: ən qiymətli daşı salıb itirə bilərsən, ən sadə biliyi isə səndən heç kəs ala bilməz." deyib Əbül Fərac. Leyla da təhsilə başladığı ilk gündən bu aforizmi özü üçün əsas götürməyə başlayıb. 6 nəfərlik geniş bir ailədə doğulan Leyla 2000-ci il noyabrın 25-də Saatlı rayonunda dünyaya göz açıb. Sürücü işləyən atası qızının və ailəsinin ehtiyaclarını artıqlaması ilə ödəməyə çalışıb. Və buna da nail olub. Anası isə evdar xanım olduğu üçün hər zaman uşaqlarının dərsləri ilə məşğul olmağa vaxt ayırıb. Leylanın elmlə ilk tanışlığı 2007-ci ildə olub. 1-ci sinifə Xırdalan rayon 9 nömrəli məktəbdə başlayan Leyla qısa zaman ərzində müəllimlərinin sevimlisinə çevrilib. Güclü yaddaşı, əzmkarlığı və zəhməti sayəsində dərslərində uğurla irəliləyib. Elə uşaqlıqdan bədii kitablara olan marağı onu daha çox oxumağa sövq edirdi. Bu səbəbdəndir ki, məktəb illəri ərzində çoxlu sayda bədii kitablar oxuyub bitirmişdir. 2016-cı ildə müəyyən səbəblərə görə 117 sayılı məktəbin 10-cu sinifinə keçib. Ele orta təhsilini bu məktəbdə başa vurduqdan sonra ali məktəblərə imtahan verib. Bədii kitabları nə

qədər sevsə də, uşaqlığından bəri riyaziyyat və hesablamalara olan sevgisi, pulları mahir dərəcədə saymaq və diqqətli olmağı onu məhz iqtisadçı olmağına şərait yaratdı. 2018-ci ildə keçirilən qəbul imtahanlarında yüksək nəticə göstərərək həm valideynlərinin, həm də müəllimlərinin başını uca etdi. Ən əsas uşaqlığından bəri arzusunda olduğu sənətə yiyələnməyə başlayacaq. 622 balla Azərbaycanın ən prestijli universitetlərindən biri olan Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Maliyyə fakültəsində Muhasibat uçotu və audit fakültəsinə daxil oldu. Özünün dediyinə görə universitetdə də məktəbdə olduğu kimi istək və həvəslə oxuyub, öz ixtisasına ən yüksək dərəcədə yiyələncək. Onun məqsədləri bununla da bitmir. Univeristetini bitirdikdən sonra baş muhasib kimi hər hansı bir böyük şirkət və yaxud təşkilatda çalışmaq istəyir. O deyir ki, istək, bacarıq və həvəs olduqdan sonra hər şeyi bacara bilər. O məqsədləri uğrunda inamla irəliləyir.

Məqsəd yoxdursa, heç nə edə bilməzsən.

Məqsəd dəyərsizdirsə, böyük bir iş görə bilməzsən. (Deni Didro)

Mamedov Rəsul

“Həyatımızın mühüm sahəsi olan məktəb, müəllim və şagirdlər haqqında nə qədər yazılsa da, deyilsə də azdır. Məktəbli olmaq, müəllimlərin şagirdlərə elmi biliklər öyrətməsi, hər bir şagirdin və müəllimin qəlbində dərin izlər buraxır. Belə şagirdlərdən biri də Mamedov Rəsul Pərviz oğludur.” - deyə bildirib Rəsulun müəllimlərindən biri. Ele bu sözlərdən Rəsulun necə bir şagird olmağı az çox məlum olurdu əslində.

Rəsul 2009-cu il sentyabrın 21-də Bakı şəhərində ziyalı bir ailədə anadan olub. Daima ailəsinin göz nuru olan Rəsul məktəbə başladığı gündən etibarən də müəllimlərinin sevimlisi olmağı bacarıb, öz istedad və bacarığı ilə. 2015 -ci ildə Kəlbəcər rayonu 20 sayılı tam orta məktəbdə 1 -ci sinifə başlayıb. Müəllimləri və sinif yoldaşları ilə çox səmimi və tərbiyyəli münasibət qurduğuna görə hamı ondan çox razıdır. Dərslərində əlaçı olmaqla yanaşı həm də idmanla çox maraqlanır. Atasını Pərviz bəyin idman müəllimi olmasında bunda böyük rolu var. Kinoboks ilə məşğul olur. Hal -hazırda Rəsul 4-cü sinifdə oxuyur. Onun ən böyük arzusu isə gələcəkdə vətəninə, dövlətinə layiq polis

olmaqdır. Ondan bu barədə soruşduqda isə uşaqlıqdan bəri bu arzuda olduğunu və bu məqsədə çatmaq üçün lazım olan hər şeyi edəcəyini dedi. Biz ondakı bu qətiyyəti gördükdən sonra əminik ki, Rəsul gələcəkdə ən yaxşı və vicdanlı polislerimizdən biri olacaq.

4 nəfərlik ailədə böyüyən Rəsulun anası da hər zaman oğlunun dərslərinə, tərbiyyəsinə diqqətlə yanaşır. Təzəgül xanım da həmçinin azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimidir. Rəsulla eyni məktəbdə oxuyan bacısı Fidan da hal hazırda 6-cı sinif şagirdidir. Müəllimlərinin sözüne görə hər iki bacı və qardaş məktəbdə öz ağıl və bacarıqları ilə seçilir.

Rəsulun ailəsi və yaxınlarının onun üçün bitməz-tükənməz xoş sözləri və arzuları var. Onlardan biri də belədir: - “Rəsul üçün ən böyük arzumuz odur ki, necə ki indi ailəsi onunla fəxr edir, gələcəkdə də əldə edəcəyi uğurları ilə ailəsini və onu sevən hamının fəxri olsun. Rəsulu həyat heç bir zaman sındırmasın, hər zaman həyat yolları onun üçün enişdən-yoxuşdan deyil, hamarlıqdan ibarət olsun. Yurdunun, vətəninin, ata-anasının adına layiq bir övlad olsun.

Babayev Kamal

Uşaq olanda anam mənə deyirdi ki, əsgər olsan, general olacağsan, keşiş olsan, papalığa qədər yüksələcəksən. Amma mən rəssam oldum və Pikasso olaraq qaldım.

(Pablo Pikasso)

Uşaqlar daim irəliyə ən yaxşı olana doğru can atır. Ana isə onu yönləndirə bilən ən güclü ən ülvi varlıqdır. Kamalın uğurlarının arxasında da daima anasının dəstəyi vardır. Doğulduğu andan etibarən ona hər zaman ən yüksək tərbiyyəni verən, onu dəstəkləyən anası olub. Çünki hər bir övlad üçün anadan yaxşı tərbiyyəçi ola bilməz.

Babayev Kamal Əmiraslan oğlu 2010-cu ildə dekabrın 23-də dünyaya gözlərini açıb. Doğulduğu andan ailəsinin sevimlisi olan balaca balamız 2017 -ci ildə Binəqədi rayonu 306 sayılı məktəbin 1-ci sinifinə qədəm qoyub. Elmə atıldığı gündən öz bacarığını göstərməyə başlayan Kamal oxuyub öyrənmə bacarığı ilə sinif yoldaşlarından fərqlənməyi bacarıb. Tez bir zamandan qavra-

ma və tənbellik etmədən oxuma istəyi onu hər zaman bir addım irəliyə çəkir bu kiçik yaşında. Bu səbəbdəndir ki, o artıq sinif üzrə əlaçidir. Müəllimləri və sinif yoldaşları da həmçinin Kamal haqqında çox müsbət fikirdədirlər. Onun dərslərinin çox yaxşı olmağına görə əlaçılıq üzrə Fəxri Fərmanları da var. Kamal məktəb dərslərini çox yaxşı oxumaqla yanaşı həm də fərqli maraq dairəsinə sahibdir. Belə ki o, sazda ifa etməyi çox sevir və hər gün daha yaxşı olmağa can atır. Sanki ele onun bu balaca ruhu musiqi üçün yaradılıb. Kamal həmçinin qiraət etmək və gözəl rəsmlər çəkməyi də bacarıb. Bəlkə də öz üzərində işləməklə gələcəyin məşhur rəssəamlarından biri ola bilər bu istedadla. Amma onun istək və arzusu tam başqa yönədir. Kamalla söhbətimiz zamanı məlum oldu ki, əslində o gələcəkdə güclü bir hüquqşünas olmaq istəyir. O bildirdi ki, bu yolla haqq ədaləti bərpa etmək istəyir. Biz də onun bu arzusunda uğurlar arzulayırıq. Və inanırıq ki, məqsədyönlü olmaqla Kamal hər şeyi bacaracaq.

HƏSƏNOV MİRƏZİZ

Dünyanın hər yerində həqiqi hökmdar olan elm vaxtaşırı öz paytaxtını dəyişmiş, gah Şərqdən Qərbə, gah da Qərbdən Şərqə köçmüşdür.

Calaləddin Əfqani

Əgər mən başqalarından daha uzaqları görə bilmişəmsə, onda bu, yalnız nəhənglərin çiyinlərində durduğuma görə mümkün olmuşdur. Savad, bilik insanın daima dünyagörüşünü artırır və onu uzaqqören biri kimi yetişdirir. Mirəziz də bu yolda çalışanlardandır.

Həsənov Mirəziz Samir oğlu, 21 avqust 2006-cı ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 2011-ci ildə Laçın rayon 6 nömrəli tam orta məktəbin 1ci sinfinə qədəm qoymuşdur. Hal-hazırda həmin məktəbin 7ci sinif şagirdidir. Mirəziz çox çalışqan və savadlı bir şagirdidir. Daim çalışır ki, ailəsinin onu üzərində çəkdiyi əziyyətini uca tutsun və onların fəxri olsun. Məktəbdə də müəllimlərinin rəğbətini və sevgisini qazanan Mirəziz ona tədris olunan fənləri və fənn müəllimlərini

sevir onlara hörmət bəsləyir. Riyaziyyat fənnini və Aytəkin müəlimeni isə bir ayrı sevir. Onun arzusu gələcəkdə hərbiçi olmaqdır. Bunun üçün də o, dərslərini yaxşı oxumağı və ali məktəbə qəbul olmağı qarşısına məqsəd qoyub. Bu yolda isə onun ən böyük dəstəkçiləri valideyinləri və müəllimləridir. Mirəzizin gözəl yazmaq bacarığı var. Bu yolda o, uğur əldə etmiş və "inşa müsabiqəsi" üzrə tərifnamə əldə etmişdir. Ümumiyyətcə onun yazı yazmaq, mütaliə etmək, Ədəbiyyatla maraqlanmaq kimi maraqları var. 4 nəfərdən ibarət olan ailənin oğul övladı olan Mirəziz, yaşının az olmasına baxmayaraq çox geniş və böyük düşüncələrə malikdir. O, düşünür ki, inanın keçdiyi həyat yolunun ən möhkəm təməli savad üzərində qurulur.

Atası - Həsənov Samir Mirəziz oğlu, anası- Həsənova Pərvin Səməndər qızı və bacısı Həsənli Aylin Samir qızı hal - hazırda 2ci sinif şagirdidir. Bizdə jurnalımız adından Mirəzizə bu gözəl ailənin daim başını uca etməsini və fəxri olmasını arzu edirik . Yolun açıq olsun!

SÜLEYMANOV MƏHƏMMƏD

Qüvvət elmdədir, başqa cür heç kəs, Heç kəsə üstünlük əyləyə bilməz. Hər uca rütbədən biliniz, fəqət, Alimin rütbəsi ucadır əlbət.

(Nizami Gəncəvi)

"Elə adamlar axtarın ki, onlarla söhbət yaxşı kitaba bərabər olsun. Elə kitablar da axtarın ki, mütaliəsi filosoflarla söhbətə dəysin"-demişdir Bəhmənyar. Düzdü yaxşı kitab insana bir ömür sadıq dost olur, yaxşı kitabın məlumatı inana bəzən nə vaxtsa yardımçı olur. . . bütün bunları anlayan və özünə savad, bilik, elm qazanmaq yolunda yol-yoldaşı olaraq kitablarını seçən şadirdlərimizdən biridə Məhəmməddir.

Süleymanov Məhəmməd Cəsarət oğlu, 22 sentyabr 2004-cü il Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Dünyaya gəldiyi gündən ailəsinə sevinc bəxş edən Məhəmməd 2010-cu il 15 sentyabr Şuşa rayon Malibəyli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin 1ci sinfinə qədəm qoymuşdur. Məktəbə başladığı ilk günlərdən dərslərinə göstərdiyi maraq onu müəllimlərinin sevimli şagirdinə çevirmişdi. Hal - hazırda həmin məktəbin 9b sinif şagirdi olan Məhəmməd vaxtının çox saatını dərslərinə ayırır və yeni biliklər əldə etmək üçün çalışır. Elm, savadı önəmli bir məfhum kimi gören Məhəmməd bütün fən-

lərini sevir. Amma Ədəbiyyat və İdmana olan marağından dolayı Fiziki tərbiyə dərslərini daha çox sevir. Ali təhsilli olmağı, savad əldə etməyi qarşısına məqsəd qoyan Məhəmmədə bu yolda ona ən böyük köməyi müəllimləri və valideyinləri göstərir. Ona elm öyrədən hər bir müəlimini sevir və hörmət bəsləyir. Lakin, Es-mira və Leyla müəllimələrini bir ayrı sevgi ilə sevir.

Elm, savad öyrənməklə yanaşı "sağlam bədəndə sağlam ruh olar"deyib, idmana çox vaxt ayırır, xüsusilə də qaydasız döyüşə (MMA). Bu sahədə o, bir çox uğur və nailiyyətlər əldə etmişdir. Belə ki, Dünya çempionu, respublika çempionu, Avrasiya çempionu, Bakı üzrə keçirilən yarışlarda çempion olmuş, bir neçə diplom əldə etmişdir. 5 nəfərlik ailədə, 2 bacının 1 qardaşı olan Məhəmməd əldə etdiyi və edəcəyi uğurları valideyinlərinə borclu olduğunu deyir.

Atası -Süleymanov Cəsarət 3 mart 1978-ci ildə Ağcabədi rayonunda anadan olmuşdur, hal - hazırda sürücüdür. Anası evdar xanımdır. Bacıları Süleymanova Güldanə və Süleymanova Nuranə öz qardaşları ilə fəxr hissi keçirir və onu özlərinə arxa dayaq bilirlər.

Bizdə öz jurnalımız adından Məhəmmədə uğurlar arzu edirik.

ƏLİYEV FƏRİD

Bilikli insan hərtərəfli olduğu üçün hər hansı bir çətin vəziyyətdən çox asanlıqla çıxıb. Belə insanlar ziyalılığın göstəricisi kimi güclü ünsiyyət bacarığına da yiyələnmiş olur. Belə ki, dili, ünsiyyəti güclü olan insan malik olduğu bilik və bacarığını daha rahat, başa düşüləcək tərzdə ifadə etmək qabiliyyətindədir. Budur ziyalılıq.

Əliyev Fərid Seymur oğlu 12 oktyabr 2007-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Dünyaya gəlişi ilə valideynlərinə sevinc hissi bəxş edən Fərid bələmiz, valideynlərinin göz nuruna çevrilmişdir. 2013-cü ildə Cəbrayıl rayon M. Mehdizadə adına məktəbin 1-ci sinfinə qədəm qoymuşdur. Hal-hazırda həmin məktəbin 6-cı sinif şagirdidir. Çox çalışqan və məsuliyyətli şagird olan Fərid, məktəbə gəldiyi ilk gündən öz müəllimlərinin sevimlisinə çevrilməyi və onların hörmətini qazanmağı bacarmışdı. Bütün fənlərə maraqla və sevgilə yanaşan Fəridin ən sevdiyi fənni isə Coğrafiyadır. Bu günkü uğurlarına və gələcəkdə əldə edəcəyi nailiyyətlərinə görə öncədən bütün müəllimlərinə minnətdar olan Fərid hər bir müəllimini ayrı bir sevgilə sevsədə ən sevdiyi müəlliməsi Talibova Şəbnəm müəllimədir. O uğura gedən yolda

özünə yol yoldaşı olaraq kitablarını və o kitabları onun üçün doğmalaşdıran, sevdirən müəllimlərini seçmişdir. Hər bir qərarında valideynləri ən böyük dəstəkçiləri olmuşdur. Ailəsi əllərindən gələni dirlər ki, Fərid ali təhsil alsın, savadlı, bilikli bir insan kimi, vətəninə, xalqına layiqli bir övlad kimi yetişsin. Onun arzusu gələcəkdə prokuror olmaqdır. Fərid həm də təhsil almaqla yanaşı, "sağlam bədəndə sağlam ruh olar" deyib, idmanlada məşğul olur. Bu sahədə onun bir çox nailiyyətləri vardır. O, akrobatika üzrə 3 dəfə 1-ci yer, 1 dəfə isə 3-cü yerlə təltif olunmuşdur. Boş vaxtlarında idman etməklə keçirir Fərid. Ailəsi 4 nəfərdən ibarət olan Fəridin, atası-Əliyev Seymur, 1970-ci ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdur və hal-hazırda "AzərSu"da fəaliyyət göstərir. Anası-Qasımlı Şəlalə, 1977-ci ildə anadan olub və hal-hazırda Rus dili müəlliməsi kimi fəaliyyət göstərir. Fəridin bir bacısı var-Əliyeva Leyla 10-cu sinif şagirdidir.

Biz də öz jurnalımız adından Fəridə gələcək həyat yolunda uğurlar arzu edir və qazandığı nailiyyətlərlə valideynlərinin və müəllimlərini fəxri olmağını diləyirik. Yolun açıq olsun!

Nəzərli Amil

"Təhsil müqəddəs cihatdır. Alimlər tanrının güvəndiyi adamlardır və peyğəmbərlərin varisləridir."
Əhvədi Marağayi

Elm, bilik, savad hər bir insanın həyat yoluna işıq saçan ən vacib amillərdir. Hətta deyərdim ki, ən dəyərli sərvətdir. Hər kəs daş-qaş əvəzinə bilik yığsa daha zəngin və güclü olar. Çünki ən qiymətli daş-qaş salıb itirərsən, var-dövlət tükənər, lakin biliyi heç kəs səndən ala bilməz. Biliyini artırdıqca daha güclü və qüvvətli olarsan. Bilik, qaranlıq yollarda insana işıq bəxş edən bir çıraqdır. Həyatda öyrənilməsi lazım olanlar həddindən artıq çox insan həyatı isə olduqca qısadır. Buna görə də gənclikdə günü hədəf keçirmək olmaz çalışıb daha çox oxumaq bilik əldə etmək lazımdır, çünki gənclikdə qazanılan bilik qocalıqda müdriklilik deməkdir. Bilik insana özünü əvəzsiz müstəqil varlıq olaraq təsdiq etmək üçün lazımdır. Bilik insanın xəzinəsidir.

Savaşın, elmin vacibliyini gənc yaşlarında anlayan var gücü ilə savad sahibi olmağa can atanlardan biri də Nəzərli

Amildir.

Nəzərli Amin 29 dekabr 2000-ci ildə Göygöl rayonu Balcılı kəndində anadan olub. 1-ci sinifə Göygöl rayonu R.Əsgərov adına Qırıxlı tam orta məktəbində başlayan Amin qısa zaman ərzində müəllimlərinin sevimlisinə çevrilib. Güclü yaddaşı, əzmkarlığı və zəhməti sayəsində dərslərində uğurla irəliləyib. Elə uşaqlıqdan bəddi kitablara olan marağı onu daha çox oxumağa sövq edirdi. Bu səbəbdəndir ki, məktəb illəri ərzində çoxlu sayda bədii kitablara oxuyub bitirmişdir. Qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərərək həm valideynlərinin, həm də müəllimlərinin başını uca etdi. Ən əsası da bu idi ki, uşaqlıqdan bəri arzusunda olduğu sənətə yiyələnməyə başlayacaqdır. Amin Azərbaycanın ən prestijli universitetlərindən biri olan Neft və Sənaye Universitetinə daxil oldu. Özünün dediyinə görə universitetdə də məktəbdə olduğu kimi istəklə və həvəslə oxuyub öz ixtisasına ən yüksək dərəcədə yiyələncək. O, deyir ki istək, bacarıq, həvəs olduqdan sonra hər şey mümkündür.

Cəfərli Rəsul

**Bir elmi öyrənmək istədikdə sən
Çalış ki hər şeyi kamil biləsən.
Kamil bir palançı olsa da insan,
Yaxşıdır yarımçıq papaqçılıqdan.**

Nizami Gəncəvi

Bilik xəzinədir. Elm, bilik o qədər həzz mənbəyidir ki, o insana hər şeyi, hətta fiziki iztirabı, necə qocaldığını belə unutturur.

Öyrənilməsi lazım olanlar həddindən artıq çox, insan həyatı isə olduqca qısa. Biliksiz həyat həyat deyil. O adam məhərdlikdir ki, çox əziyyət çəkmədən elmə yiyələnir. Çox şeyi başqalarından öyrənir, hamının müdrikiyindən və qabiliyyətindən bəhrələnir. Yaşayaraq əldə edilən bilik daş üzərinə həkk edilmiş yazıdır.

Biz elmi-texniki tərəqqi əsrində yaşayırıq. Bu əsr elə bir əsrdir ki, bu zamanda cəmiyyətin inkişaf templəri, onun iqtisadi inkişafı birbaşa olaraq bilik və elmdən asılıdır. Məhz buna görə də hər bir insan daim axtarışda olmalı, yeniliklərlə tanış olub, yeni bilik əldə etməlidir. Bir xalq yalnız savadlı cəmiyyəti, inkişaf etmiş elmi ilə qürur duya bilər. Yalnız savadlı cəmiyyətlə irəli getmək, uğurlara nail olmaq, ölkəni tanımaq mümkündür. Savadlı

cəmiyyətimizin bir üzvü də Rəsuldur.

Cəfərli Rəsul Tofiq oğlu 21 sentyabr 2010-cu ildə Bakı şəhərində anadan olub. O, 2016-cı ildə Kəlbəcər rayon 13 sayılı orta məktəbin birinci sinifinə qədəm qoymuşdur. Hal-hazırda həmin məktəbin 3-cü sinifində oxuyur. Rəsul bütün fənlərini sevir, hər zaman dərsə hazırlıqlı gəlir və bütün dərslərinə məsuliyyətli yanaşır. Onun ən sevdiyi müəllimləri İsmayılova Firuzə müəllimə, Çıraçov Kamil müəllim və Bayramova Gülnar müəllimədir.

Rəsulun atası Cəfərov Tofiq Nurəddin oğlu və anası Mehdiyeva Nuranə övladlarının mükəmməl şəkildə təhsil alması, savadlı gənc kimi yetişməsi üçün əllərindən gələni edirlər. Onun anası da 13 sayılı məktəbdə Dil-Ədəbiyyat müəlliməsidir və o, hər zaman Rəsula dərslərində kömək edir. Qardaşı Cəfərli Nuri isə oxumur.

Rəsul boş zamanlarında kitab oxumağı sevir. O, gələcəkdə həkim olmaq istəyir. Xəstə insanlara kömək edib, onları sağaltmağı arzu edən bu balamıza biz də kollektivimiz adından gələcək həyatında uğurlar arzu edirik. Ümid edirik ki, gələcəyin savadlı, xeyirxah və tanınmış həkimlərindən biri olar.

Qasımova Gülnar

Elm sərkərdə, təcrübə isə onun əsgəridir.

(Leonardo da Vinçi)

Elm adamının yolu işığa, aydınlığa gedən yoldur. Elmə doğru gedən yol heç vaxt hamar olmayıb. Həqiqi elmi yolla yüksəlmələrin hamısı məşəqqətlərə, əzablara dözməli olub. Elm sirli aləmdir. Bu aləm insanı həmişə möcüzələr yaratmaq yolu ilə getməyə sövq edir. Bizcə elmdə ən başlıca şüar "irəliyə get" olmalıdır. Yaxşı və qiymətli olan şey heç vaxt əhəmiyyətini itirmir. İnsanlar hər zaman yaxşılardan nümunə götürüb, daha qiymətli olanlara can atmalıdırlar.

Özü üçün yaxşı olanı seçib və bu yolda səylə irəli addım atanlardan biri də Qasımova Gülnardır.

Qasımova Gülnar Rafiq qızı 14 aprel 2002-ci ildə Sumqayıt şəhərində anadan olub. O, 2008-ci ildə Qubadlı şəhər 4 sayılı tam orta məktəbin 1-ci sinifinə daxil olub. Hal-hazırda həmin məktəbin 10-cu sinifində oxuyur. Məktəbə başladığı gündən dərslərinə ciddi yanaşan, dərslərinə həmişə hazır olan Gülnar həm müəllimlərinin,

həm də sinif yoldaşlarının yanında öz hörmətini qoruyub saxlayır. Onun ən sevimli müəllimləri Təhminə müəllimə, Səba müəllimə, Günəş müəllimə, Qənirə müəllimə, Ofelya müəllimə, Rumiyyə müəllimə və Vahid müəllimdir. O, daima ona öyrətdiklərinə və yol göstərdiklərinə görə müəllimlərinə münnətdardır.

Boş zamanlarında dərsləriylə yanaşı, Gülnar kitab oxumağı, musiqiyə qulaq asmağı, idmanla məşğul olmağı sevir. Evin tək uşağı olan Gülnarın ən böyük dəstəkçisi, motivasiya mənbəyi anasıdır. Anası qızının savadlı bir gənc kimi yetişməsi, uğurlar və müvəffəqiyyətlər qazanması üçün daima əlindən gələni edir. Gülnar rəqlə məşğul olmağı sevir və hətta onun bu sahədə bir neçə uğurları da vardır. Dekabrın 1-i 2018-ci ildə qatıldığı rəqs yarışmasında 2-ci yeri qazanmış və sertifikatla mükafatlandırılmışdır.

Gülnarın ən böyük arzularından biri məktəbi bitirib ali məktəbə daxil olmaqdır. Onun gələcəkdə polis olmaq, hərbi müəllimə olmaq kimi arzuları vardır. Biz ona gələcək həyatında seçəcəyi peşədə uğurlar və müvəffəqiyyətlər arzu edirik.

İbadzadə Zərif

Elm bizim hissi təcrübəmizin xaotik müxtəlifliyinin vahid təfəkkür sistemə uyğunlaşdırılmasıdır.

Albert Eynsteyn

Elmin insan həyatının çiçəklənməsində müstəsna rolu vardır. Elmi nailiyyətlər nəticəsində bəşər həyatı daha da gözəlləşməyə doğru irəliləməkdədir. Elm zülmətdən işıqlığa və səadət nuruna yetişməkdə bəlkə də yeganə vasitədir. Hər bir cəmiyyətin həyat səviyyəsinin yüksəlişi, tərəqqisi, həmin toplumda elmin inkişafından, elmə marağın hansı səviyyədə olmasından və daha bir çox elmə bağlı ünsürlərin həmin cəmiyyətdə olub-olmasından asılıdır. Cəhalet və savadsızlığın hakim olduğu bir təbəqə və cəmiyyət sonunda süquta məhkumdur. Bizim gələcəyimiz savadlı və bacarıqlı gənclərimizdən asılıdır. Onlardan biri də Zərifdir.

İbadzadə Zərif İbrahim qızı 27 iyul, 2006-cı ildə Bakı şəhərində anadan olub. Zərif təhsil həyatına ilk addımlarını 2012-ci ildə atmışdır. O, hal-hazırda Ağ-

dam şəhər 33 sayılı tam orta məktəbin 7-ci sinifində oxuyur. Dəslərini yaxşı oxuyan, hər zaman dəslərini məsuliyyətlə yanaşan, hazırlıqlı olan Zərifin ən sevdiyi fənlər Riyaziyyat, İngilis dili, Azərbaycan dilidir. Ən sevimli müəllimləri isə Ağakışiyeva Vüsalə, Tağızadə Günay və Hüseynova Nəşibədir.

Atası İbadov İbrahim Məhəmməd oğlu 1971-ci ildə anadan olub, usta kimi fəaliyyət göstərir. Anası Quliyeva Səbinə Məhərrəm qızı 1978-ci ildə anadan olub, evdar xanımdır. Bacısı İbrahimzadə Ayla 2009-cu ildə anadan olub, 4-cü sinifdə oxuyur. Qardaşı İbrahimzadə Cavid 2011-ci ildə anadan olub, 2-ci sinifdə oxuyur.

Zərif boş zamanlarında rəsm çəkməyi və eyni zamanda tikişlə, toxuma ilə, əl işləriylə məşğul olmağı çox sevir. Gələcəkdə tərcüməçi kimi fəaliyyət göstərmək istəyən Zərifə bu yolda uğurlarının bol olmasını arzu edirik. Səsin hər zaman yüksəklərdən gəlsin!

Həsənov Əli

Sivilizasiyamızın gələcəyi elmi düşünmə qabiliyyətinin get-gedə yayılması və dərinləşməsi ilə bağlıdır.

Jon Devey

Biz elmi-texniki tərəqqinin çox vüsət alıb tüğyan etdiyi bir əsrdə yaşayırıq. Bu belə bir əsrdir ki, cəmiyyətimizin onun iqtisadi, mədəni, mənəvi inkişafı elm və biliklə xarakterizə olunur. Təhsil və bilik insan həyatında aparıcı rol oynayan ən vacib amillərdəndir. Belə ki, bilik insanın güclü, qüdrətli, müdrik bir şəxsiyyət kimi yetişməsində bir vasitədir. Elm, təhsil eyni zamanda dünya və ələmi, onun əsrarəngiz çalarlarını dərk edib duymaq üçün bir vasitədir. Belə ki, bizi əhatə edən ələmi elmin, təhsilin və müasir texnikanın uğurlu nailiyyətlərinə əsaslanır. Elmsiz, təhsilsiz bir insan yolunu azmış kor bir səyyaha bənzər ki, kiçik bir çuxur onu məhv edir. Elm və bilik insan həyatını mənalandıran, onu zənginləşdirən işıqlı bir yoldur. Odur ki, həyat və güzəranımızı daha mənəli etmək, səmərəli yaşamaq üçün daha çox təhsilə, savada yiyələnməliyik. 4-ci sinif şagirdi olan Əli də yaşının az olmasına baxmayaraq bunu aydın şəkildə dərk edir və hər zaman yeni biliklər öyrənməyə həvəs göstərir.

Həsənov Əli Qara oğlu 9 sentyabr 2009-cu

ildə anadan olub. O, təhsil həyatına ilk qədəmlərini 2015-ci ildə atmışdır. 1-ci sinifə ak. M. Mehdişadə adına Cəbrayıl rayon tam orta məktəbində getmiş və hal-hazırda həmin məktəbin 4-cü sinifində təhsilini davam etdirir. Əli dəslərinə hər zaman hazırlıqlı gəlir. O, dəslərində göstərdiyi fəallığa görə dəfələrlə tərifnamələrlə mükafatlandırılmışdır. Əli istər savadı, istərsə də tərbiyəsi ilə həm müəllimlərinin, həm də sinif yoldaşlarının hörmətini qazanmışdır. Qazandığı bu hörməti qoruyub saxlamaq üçün ələmdən gələni edir. Onun ən sevdiyi fənn Riyaziyyat, ən sevdiyi müəlliməsi isə Rəfiyeva Aybəniz müəllimədir.

Atası Həsənov Qara Qrişə oğlu, anası Həsənova Güllü Həsən qızı, bacıları Həsənzadə Mələhət, Həsənov Səltənət, Həsənova Şücaət hər zaman Əlini dəstəkləyir və onun uğur, nailiyyətləri ilə fəxr edirlər.

O, boş zamanlarında müxtəlif mövzularda kitablar oxumağı sevdiyini bildirib. Bununla da o, dünyagörüşünü və elmi təfəkkürünü inkişaf etdirmiş olur. Əli gələcəkdə polis olmağı, xalqını, millətini mərdcəsinə qorumağı arzulayır. Biz də bu igid balamıza gələcək həyatında uğurlar və hər zaman ailəsinin, müəllimlərinin fəxri olmasını arzu edirik. Yolun daima açıq olsun.

Nəbiyev Elmar

Gələcəkdə peşman olmaq istəmirsənsə, öz ailəni təhsildən məhrum etmə.

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin

Bilikli insan hərtərəfli olduğu üçün hər hansı bir çətin vəziyyətdən çox asanlıqla çıxır. Belə insanlar ziyalılığın göstəricisi kimi güclü ünsiyyət bacarığına da yiyələnmiş olur. Belə ki, dili, ünsiyyəti güclü olan insan malik olduğu bilik və bacarığını daha rahat, başa düşüləcək tərzdə ifadə etmək qabiliyyətindədir. Budur ziyalılıq.

Elmin mənbəyi evimizdən, bağçadan və məktəbdən başlanır. Elm öyrənmək böyük zəhmət, qabiliyyət və zaman tələb edir. Bu işdə bilikli, dünyagörüşlü, milli dəyərlərimizi ifadə edən müasir texnikaya, onun nailiyyətlərinə yiyələnmiş vətənpərvər, fədakar müəllimlərimiz böyük rol oynayır. Bunu dərk edib, elmə yiyələnməyə can atan şagirdlərimizdən biri də Nəbiyev Elmarıdır.

Nəbiyev Elmar Məftun oğlu 2009-cu ildə paytaxt şəhərimiz olan Bakıda anadan olub.

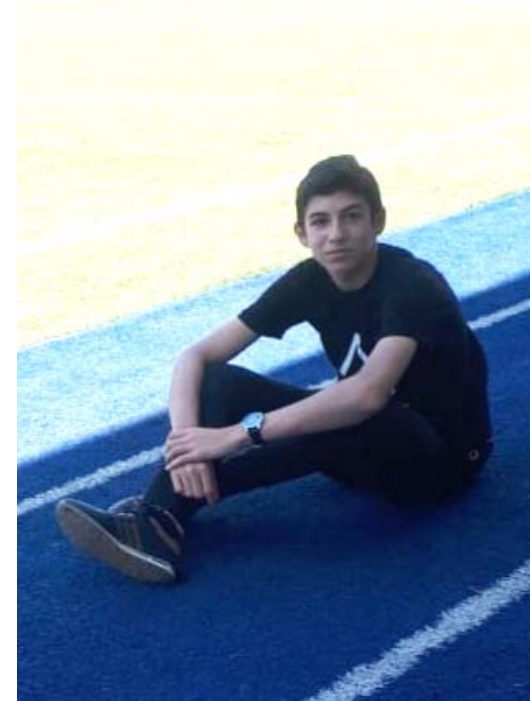
O, təhsil həyatına ilk dəfə 2014-cü ildə addım atmışdır. Akademik M. Mehdizadə

adına Cəbrayıl rayon tam orta məktəbin 1-ci sinifində təhsil alan Elmar, hal-hazırda həmin məktəbin 4-cü sinifində oxuyur. O, hər zaman dərslərini yaxşı oxuyur, göstərdiyi fəallıqla sinif yoldaşlarından fərqlənir. Hətta buna görə dəfələrlə tərifnamələrlə mükafatlandırılmış, sinifin ən savadlı əlaçılardan biri olmuşdur. Dərsə məsuliyyətli yanaşması, tərbiyəsi, savadı ilə qısa zamanda həm müəllimlərinin, həm də sinif yoldaşlarının rəğbətini qazanmışdır. Elmarın ən çox sevdiyi fənn Həyat bilgisidir. Ən sevimli müəllimləri isə Xatirə müəllimə, Afaq müəllimə, Günay müəllimə və Lüba müəllimədir.

Atası Nəbiyev Məftun bəy orta təhsilli və fotoqraf, anası Nəbiyeva Zülfüyə evdar xanım, qardaşı Nəbiyev Emil 6-cı sinif şagirdidir.

Elmar boş zamanlarında futbol oynamağı çox sevir, hətta o, gələcəkdə tanınmış, professional futbolçu olmaq istəyir. Biz də ümid edirik ki, Elmar qarşısına qoyduğu bu məqsədə nail olmaq üçün çox çalışsın və gələcəkdə tanınan, peşəkar futbolçu kimi səsi daima yüksəklərdən gələcək.

Kazımov Amin

Kəşf etmək hamının gördüyünü görmək, lakin hələ heç kimin düşünmədiyini düşünmək deməkdir.

A. Dreydi

Başlıca xüsusiyyətləri nəzərə alaraq təhsil məfhumuna belə tərif verilmişdir: sosial-iqtisadi həyatın tərkib hissəsi kimi təhsil-müvafiq tədris müəssisəsində müəyyən müddətdə məqsədyönlü, planlı və mütəşəkkil öyrədilən, tərbiyə və psixoloji inkişaf imkanları olan, təlimin bir halda zəruri şərti, digər halda isə nəticəsi kimi özünü göstərən, habelə milli ümumbəşəri səciyyəli biliklər, bacarıq və vərdişlər sistemidir.

Bu cür başa düşülən təhsilin müxtəlif növləri və formaları var. Təhsil ümumiləşmiş məfhumdur. Bu məfhum təhsilin bütün növlərini və formalarını özündə cəmləşdirir. Ümumi təhsil, peşə təhsili, ixtisas təhsili, təkmilləşmə təhsili, aspirantura təhsili, doktorantura təhsili, özünü-təhsil və s. təhsil məfhumunun məzmununa daxildir.

Sadələndirən təhsil növləri də nisbi mənada ümumi məfhumlarıdır. Bu təhsil növlərindən özünə seçim edən şagirdlərimizdən biri Amindir.

Kazımov Amin Nail oğlu 26 dekabr 2004-cü ildə Bakı şəhərində anadan olub. 2011-ci ildə 33 saylı tam orta məktəbin birinci sinifinə getmişdir. İndi isə həmin məktəbin 8-ci sinifində öz təhsilini davam etdirir. Amin bildirir ki, bütün fənlərini və eləcə də bütün müəllimlərini sevir. O, dərslərinə məsuliyyətlə yanaşır və hər zaman hazırlıqlı olur. Buna görə də həm sinif yoldaşlarının, həm də müəllimlərinin hörmətini qazanmışdır.

Atası Kazımov Nail Zahid oğlu Cəbrayıl-da, anası Kazımov Samirə Saleh qızı və bacısı Kazımov Nigar Nail qızı Bakıda anadan olub.

Boş zamanlarında kitab oxumağı sevən Amin, idmanla məşğul olmağı da unutmur. "Sağlam bədəndə sağlam ruh olar" deyimini dərk edib, öz sağlamlığını qoruyur. Amin futbola da məşğul olur, hətta onun futbolda 1-ci yer qalibiyyəti də vardır.

Aminin ən böyük arzularından biri məktəbi bitirib, Fövqəladə Hallar Nazirliyində leytenant vəzifəsini tutmaqdır. Biz də ona bu yolda uğurlar arzu edirik. Müvəffəqiyyətlərin bol olsun!

Şirinli Çingiz

Bütöv elm kontekstinə salınmamış ayrıca bir ideya, nə qədər dərin olsa belə, hələ elmi bilik sayıla bilməz.

Əbu Turxan

Bütün elmlərin bünövrəsi təhsilə qoyulur. Təhsil alaraq elmi biliklərə yiyələnmək təbii olaraq, insanların qarşılıqlarına qoyduqları məqsəddən aslıdır. Yəni, gələcəyini sağlam bünövrə üzərində qurmaq istəyən hər bir şəxs bütün çətinliklərə baxmayaraq daim mübarizə aparmalıdır. Çünki mübariz insanın yolu açıq və işıqlı olur.

Sizlərin də onun haqqında məlumat almağınızı istədiyimiz qəhrəmanımız Şirinli Çingiz Qoşqar oğludur. Çingiz 12 iyun 2006-cı ildə Bakı şəhərində dünyaya göz açmış, 2012-ci ildə isə 1-ci sınıfa daxil olmuşdur. Hal-hazırda,

Laçın şəhər 6 sayılı tam orta məktəbin 7-ci sinfində təhsilini davam etdirir. Müəllimlərinin sevimlisi olan Çingiz dərslərini yaxşı oxumasında onların böyük əməyi olduğunu bildirir. Ən sevimli müəllimləri İqbal müəllim və Ülviyyə müəllimədir. Boş vaxtlarında mahnı oxumağı və rəqs etməyi çox sevir. Hoppisi isə futbolla maraqlanmaqdadır. Çingiz gələcəkdə gözəl xanəndə olmaq istəyir. Səsi ilə insanların qəlbinə yol tapacağına inanır. Bu yolda onun ən böyük dəstəkçisi valdeynləridir. Azərbaycan dövləti incəsənətin inkişafına xüsusi qayğı göstərir. İncəsənətdə xanəndələrin böyük rolu vardır. Arzu edirik ki, Çingiz də gələcəkdə Xan Şuşinski, Cənəli Əkbərov, Alim Qasımov kimi gözəl səsə malik olub könüllərdə taxt quracaq. Uğurlar sənə Çingiz!

Qəribli Nəcibə

Mənim ümmətimdən hər bir ağıl sahibinə bu dörd şey vacibdir: elmi eşitmək, onu öyrənmək, yaymaq və ona əməl etmək.

(Hz. Muhəmməd s. ə. v.)

Bir xalq yalnız savadlı cəmiyyəti, inkişaf etmiş elmi ilə qürur duya bilər. Yalnız savadlı cəmiyyətlə irəli getmək, uğurlara nail olmaq, ölkəni tanımaq mümkündür. Elmin vacibliyini hələ qədim zamanlardan dərk ediblər. Ta qədim zamanlardan elmdə nailiyyətlər əldə etmək üçün çalışıblar. Təbiəti öyrənib, bununla cəmiyyəti məlumatlandırmağa səy göstərirlər. Qədim zamanlara nisbətən, elmin inkişafı müasir şəraitdə daha asandır. Elmi nailiyyətlər nəticəsində kompüter erasına qədəm qoymuşuq. Azərbaycanda da bu kimi texnoloji yeniliklərin tətbiqi təhsilin inkişafına gətirib çıxarır. Bunların hamısı gələcəyimiz, yeni gənclərimiz üçündür. Onların yüksək səviyyədə təhsil alması üçündür. Bu gənclərimizdən biri də Nəcibədir.

Qəribli Nəcibə İlkin qızı 2008-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Birinci sınıfa 2014-cü ildə 33 sayılı Ağdam tam orta məktəbdə başlamış Nəcibə indi də həmin məktəbin 5-ci sinfində təhsil alır. Nəcibə sinifinin ən fəal və savadlı şagirdlərindən biridir. İstər savadı, istərsə də tərbiyəsi ilə qısa zamanda müəllimlərinin, sinif yoldaşlarının rəğbətini qazanmışdır. Məktəbdə keçirilən bilik yarışmasında 3-cü yerlə mükafatlandırılmışdır. O, Azərbaycan dili, İngilis dili, Tarix və Riyaziyyat fənlərini çox sevir. Azadə müəllimə, Xumərə müəllimə və Günay müəllimə onun ən sevimli müəllimələridir.

Atası Qəribov İlkin və anası Qəribova Jalə övladlarına hər zaman dərslərində köməklik edirlər. Anası müəllimə, atası isə həm müəllim, həm də təlim və tərbiyə işləri üzrə direktor müavini. Qardaşı Qəri-

bov Sucayət və bacısı Qəribli Xədicə də onunla eyni məktəbdə oxuyur.

Nəcibə boş zamanlarında rəsm çəkməyi sevir. O, musiqi məktəbinə gedir, piano çalır və hətta forte-piano dərslərində diplom və tərifnamə də almışdır. Kiçik yaşlarında göstərdiyi belə aktiv həyat fəaliyyətinə görə onu təbrik edirik.

Nəcibənin ən böyük arzularından biri məktəbi bitirib, universitetə daxil olmaqdır. O, hüquqşunas olmaq istəyir. Biz də kollektivimiz adından ona bu yolda müvəffəqiyyətlər arzu edirik. Hər zaman ailəsinin, müəllimlərinin fəxri olması diləyi ilə.

TƏHSİL YENİLİKLƏRİ

Xüsusi buraxılış Dekabr 2018-ci il (54)

2013-cü ildən nəşr olunan Təhsil Yenilikləri qəzeti və eyni adda xüsusi buraxılış jurnalı əsasən dövlət və dövlətçiliyi təbliğ edir. Öz saylarında daha çox təhsil, təhsildəki yeniliklər haqqında məlumat verir.

Xüsusi buraxılış olan jurnalda istənilən şəxslər öz yazılar ilə çıxış edə bilər. Belə ki, qabaqcıl ziyalılar, müəllimlər, həkimlər, tələbələr, şagirdlər və qeyri-ixtisasın sahibləri öz yazılarını jurnalda çap etdirə bilərlər. Eləcə də 500-dən yuxarı bal toplayan məzunlar, əlaçılar, idmançılar, maraqlı əl işləri olan gənclər, səs qabiliyyəti olan və şeir yazmaq və demək qabiliyyəti olan şagirdlər də jurnala müraciət edə bilərlər.

Onu da qeyd etmək ki, jurnal şəhid övladlarına, fiziki əqli cəhətdən zəif olan şagirdlərə, o cümlədən hər iki valideynini itirən şagirdlərə pulsuzdur.

Əziz oxucular! Əgər sizlər də jurnalda məqalə, elan, təbrik və reklam vermək istəyirsinizsə aşağıdakı telefonlarla əlaqə saxlaya bilərsiniz:

Telefon nömrələri:

(070) 077 988 82 83

077 632 22 86 WhatsApp

012 408 91 92

Mail: tehsil_news@mail.ru
Facebook: Tehsil Yenilikleri

Instagram: [tehsil_yenilikleri](https://www.instagram.com/tehsil_yenilikleri) Youtube: Təhsil Yenilikləri

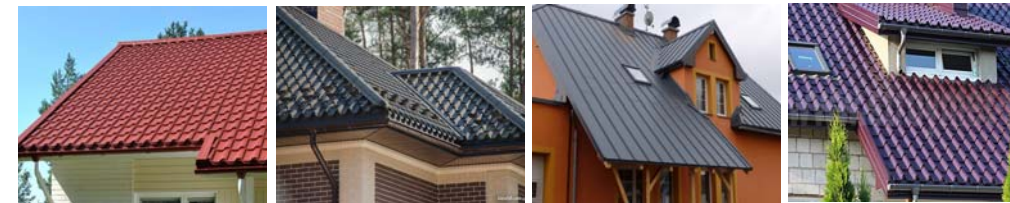
EUROHOME

Müasir dam örtükləri

Hər növ polimer örtükləri, yeni dam örtüklərinin sifariş

RUUKKI

İtalya, Koreya, Çin, Türkiyə, Ukrayna və bütün dövlətlərin mallarının satışı.
Burada hər növ dam örtükləri topdan və pərakəndə satışı olur.

Ünvan: Xırdalan şossesi, Ekologiya postu ilə üz bəz
EVROHOME mağaza N103
Dükənibn sahibi: Seymur Orucov
Tel: (+994 51) 600-02-07

Təsisçi baş Redaktor:
İsa Əkbərov

Redaktor:
Səbinə Zeynalova

Redaktorun müavini:
Azadə Telman qızı

"Təhsil yenilikləri"
qəzetinin
Xüsusi buraxılış

Ünvan: Azərbaycan
Respublikası
Bakı şəhəri, Mətbuat
prospekti
529-cu məhəllə
"Azərbaycan nəşriyyatı"
2-ci mərtəbə

Jurnal Redaksiyanın
kompüter mərkəzində
yığılıb, sahifələnilib,
çap olunmuşdur.

Tiraj - 500

Tel: 070-988-82-83
070-255-78-78